

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - soudu pro mládež ze dne 10.10.2007, sp. zn. 12 Tmo 46/2007, ECLI:CZ:KSHK:2007:12.TMO.46.2007.1

Číslo: 23/2009

Právní věta:

V návrhu státního zástupce na zabrání věci podle § 73 tr. zák. musí být výslovně označena osoba, které se zabrání týká a která má mít postavení zúčastněné osoby, nebo je třeba uvést, že jde o osobu neznámou.

Zabrání věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. může být vysloveno nejen u věci, která sama o sobě nebo po provedených úpravách je schopna ohrozit bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti, ale i u jiných věcí, které sice samy nepředstavují takové ohrožení, pokud však ze zjištěných skutkových okolností vyplývá hrozba nebezpečí, že budou sloužit ke spáchání zvláště závažných trestných činů.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové - soud pro mládež

Datum rozhodnutí: 10.10.2007

Spisová značka: 12 Tmo 46/2007

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zabrání věci

Předpisy: § 178 tr. ř.
§ 73 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové - soud pro mládež ke stížnosti mladistvého J. M. zrušil usnesení Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou - soudu pro mládež, sp. zn. 0 Ntm 250/2007, ze dne 10. 9. 2007 a okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením bylo podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. za použití § 74 zák. č. 218/2003 Sb. vysloveno zabrání věci - 1 ks počítače ve skříni Midi tower černo stříbrné barvy s levou průhlednou

bočnicí s ventilátorem, s interními mechanikami DVD-RW, DVD-ROM, CD-RW a s ovládacím panelem chlazení Aerocool s dvěma interními pevnými disky, neboť ohrožuje bezpečnost majetku.

Proti tomuto usnesení podal mladistvý J. M. včas stížnost, ve které namítá, že k zabránění věci ve smyslu ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. může dojít pouze tehdy, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, popř. jiný, obdobný obecný zájem. Počítač patří do společného jmění rodičů mladistvého. K tomu se vyjádřila i jeho matka. Vyjádření škody jak ve výroku rozsudku, tak i ve výroku o náhradě škody vychází z hypotetické částky, kterou stanovila Česká protipirátská unie a další subjekty tak, jako by mu prodali licenci k volnému šíření svého softwaru. Z výroku rozsudku však plyne ta skutečnost, že mladistvý softwar poskytl 19 zájemcům, takže reálná škoda je mnohonásobně nižší. Majetkový prospěch, který získal svou činností, byl zjištěn ve výši nepřesahující 10 000 Kč. Má přitom platit ještě náhradu škody přesahující částku 350 000 Kč. Sám počítač neohrožuje bezpečnost lidí ani majetku. Mladistvý proto navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí krajským soudem v celém rozsahu zrušeno.

Krajský soud - soud pro mládež ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal napadené usnesení i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k tomuto závěru:

Dne 29. 3. 2007 podal státní zástupce v Rychnově nad Kněžnou Okresnímu soudu v Rychnově nad Kněžnou návrh na zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty podle ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák., a to v trestní věci mladistvého J. M. Státní zástupce poukázal na to, že mladistvý byl uznán vinným trestným činem podle § 152 odst. 1 tr. zák. s tím, že nebylo vysloveno propadnutí věci, konkrétně počítače s příslušenstvím, a navrhl, aby soud podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. rozhodl o zabránění věci nebo jiné hodnoty, a to počítače ve skříní Midi Toner černo stříbrné barvy s levou průhlednou bočnicí s ventilátorem a interními mechanikami DVD-RW, DVD-ROM, CD-RW a s ovládacím panelem chlazení Aerocool s dvěma interními pevnými disky, neboť ohrožuje bezpečnost majetku, konkrétně majetkových práv poškozených zastoupených výše uvedenými společnostmi.

Okresní soud v Rychnově nad Kněžnou pak rozhodoval o ochranném opatření v souladu s ustanovením § 16 odst. 3 tr. zák. podle zákona účinného v době rozhodování (ustanovení § 73 tr. zák. bylo novelizováno zák. č. 253/2006 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2006).

Soudkyně pak mladistvému ustanovila obhájce a nařídila veřejné zasedání. Dala pokyn k vyrozumění mladistvého, státního zástupce, obhájce, městského úřadu a zúčastněných osob, a to Z. M. a V. M., kterým měl být doručen také návrh okresního státního zastupitelství a poučení zúčastněné osoby. Z připojených doručenek pak vyplývá, že Z. M. a V. M. bylo současně s vyrozuměním o veřejném zasedání doručeno ustanovení obhájce a návrh okresního státního zastupitelství, u obou je ještě poznámka + POV (blíže neurčeno), dále spis obsahuje poučení o zákazu zveřejňování informací vzhledem k tomu, že odsouzený je osobou mladistvou. Poté se dne 10. 9. 2007 konalo veřejné zasedání, kterému kromě mladistvého, jeho obhájce, státního zástupce byla přítomna matka mladistvého Z. M., avšak v protokolu není uvedeno, že by tomuto jednání byla přítomna jako zúčastněná osoba. Stejně tak vůbec nebylo uvedeno, zda jednání je přítomen V. M., u něhož připadala také v úvahu účast jako zúčastněné osoby.

Podle § 12 odst. 6 tr. ř. je zúčastněná osoba stranou v řízení. Zúčastněné osobě (ten, jehož věc nebo jiná majetková hodnota byla zabráněna nebo podle návrhu má být zabráněna) musí být poskytnuta možnost, aby se k věci vyjádřila, může být přítomna při hlavním líčení a veřejném zasedání, činit při nich návrhy, nahlížet do spisů a podávat v případech trestním řádem stanovených opravné prostředky. Orgány činné v trestním řízení jsou povinny zúčastněnou osobu o jejích právech poučit a poskytnout jí možnost jejich uplatnění.

V dané věci došlo ke zkrácení práv zúčastněných osob, když z obsahu spisu není dostatečně zřejmé,

zda byly pokyny předsedkyně senátu respektovány a zda vůbec byly o svých právech poučeny. Přitom soud prvního stupně zřejmě Z. M. a V. M. za zúčastněné osoby považoval, ačkoliv návrh státního zástupce se o těchto osobách vůbec nezmiňuje a státní zástupce se domáhá zabránění věci mladistvého J. M. Okresní soud pak vyslovil zabránění věci, přičemž vůbec není patrné, komu má věc být zabráněna.

Již pro formální nedostatky krajskému soudu – soudu pro mládež nezbylo, než napadené usnesení zrušit. Věc pak byla vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. V dalším řízení musí soud prvního stupně trvat na tom, aby státní zástupce označil osoby, u kterých má být zabránění vysloveno (pokud by šlo o osobu neznámou, musel by být soudem ustanoven opatrovník – tato eventualita však v dané věci není dána). Protože okresní soud si při hlavním líčení nevyhradil rozhodnutí o ochranném opatření do veřejného zasedání podle § 230 tr. ř., nemůže rozhodovat ve veřejném zasedání bez návrhu státního zástupce. Každý návrh státního zástupce musí být dostatečně konkretizován tak, aby bylo jednoznačně patrné, které osoby se týká, což má význam i pro určení, kdo je stranou v řízení o zabránění věci.

V novém řízení za splnění všech procesních předpisů pak musí soud prvního stupně znovu přezkoumat, zda jsou splněny podmínky pro zabránění věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. Toto zákonné ustanovení totiž bylo novelizováno a zabrat věc z důvodu obecného zájmu již nelze. Podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. nyní účinného jsou pro zabránění stanoveny jiné podmínky. Zabraněná věc musí ohrožovat bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti. To znamená, že samotná věc, která má být zabráněna, musí splňovat tyto podmínky, musí mít tedy takové vlastnosti, které by ji činily nebezpečnou pro lidi nebo majetek, popřípadě společnost. V případě jiných věcí by tyto musely být uzpůsobeny tak, aby samy o sobě takovéto nebezpečí vyvolávaly. V dané věci šlo o běžný domácí počítač a jeho příslušenství, který byl zřejmě využíván, jak je patrné z výpovědi mladistvého i jeho matky, i ostatními členy domácnosti k běžné činnosti. Soud prvního stupně se v dosavadním řízení touto skutečností nezabýval a vycházel pouze z toho, že uvedeným počítačem jsou ohrožována majetková práva poškozených, a proto ochrana majetku je důvodem na vyslovení zabránění věci. Znovu však odvolací soud připomíná, že nebezpečí pro cizí majetek by musela vyvolávat samotná zabraněná věc. Další zákonem stanovenou eventualitou je to, že by u věci, která má být zabráněna, hrozilo nebezpečí, že bude sloužit ke spáchání zvláště závažných trestných činů. Nic takového ani v dosavadním řízení zjišťováno nebylo, pokud by to vůbec v tomto konkrétním případě přicházelo v úvahu. V této souvislosti se musí soud zabývat také tím, pro jakou trestnou činnost byl počítač využíván a zda tedy konkrétní počítačová sestava by vůbec ke spáchání zvláště závažných trestných činů sloužila.